

I koma

Af Maria González, arkæologistuderende

Der har altid været en tendens til at romantisere arkæologien. Fra Indiana Jones til hyggeture med metaldetektor og familie, er arkæologien tit fejlagtigt blevet forvekslet med en hobby - en meget spændende én - mon ikke!

Denne tendens er også kendt i andre europæiske lande, f.eks. i Spanien, hvor jeg kommer fra; men mens arkæologerne dér har arbejdet for at skaffe deres fag en god position, bl.a. ved at udarbejde nogle retningslinier som kunne skabe en slags "Arkæologisk arbejdspolitik", har deres danske kollegaer hvilet på laurbærrene.

De danske arkæologer er alt for flinke. Når de får at vide, at de ikke får flere penge til deres projekter, så accepterer de det. Så udfører de bare deres arbejde ved hjælp af de frivillige eller for småpenge selv - og de gør det uden at kny. "Ellers ville der blive gennemført endnu færre arkæologiske arbejder", er et kendt argument.

I Danmark skal man ikke være arkæolog for at lave rekognosceringsarbejde; men takket være det stramme budget til arkæologi, er efterhånden grænserne for, hvad der kræver uddannede arkæologer flyttet så meget, at man i dag desværre ikke behøver være arkæolog i talrige arkæologiske opgaver. Ikke engang på museer!

Mine spørgsmål som arkæologistuderende er: "Hvilken fremtid har man som arkæolog i Danmark.? Til hvad nytte læser vi i mindst fem år for at få en akademisk uddannelse?" Er det for at holde øje med amatører, som frivilligt udfører arbejde, der burde varetages af professionelle: arkæologistuderende, bachelorer eller færdiguddannede arkæologer? Eller for at klæde os ud som vikinger og underholde turisterne? Hvad er arkæologernes rolle i det nutidige/fremtidige samfund?

At det er på høje tid, at vi her i Danmark får lavet en sådan arbejdspolitik, understreges af, at selv Nationalmuseet laver et pilotprojekt, hvor museets ufaglærte medhjælpere fra driftsafdelingen, som arbejder med bl.a. rengøring og vagtjeneste, bliver sendt to år til efteruddannelse på VUC og AMU og derfra videre til udgravninger og job som museumsassistenter (jf. "Museum laver pilotprojekt", Politiken 19. juni 1997).

Kultursporene er under disse omstændigheder meget sårbare, og hvis arkæologien ikke har nogle retningslinier, er arkæologernes arbejde ingenting værd. At faget arkæologi er værdigt til samme respekt som de andre akademiske fag, og at arkæologisk arbejde koster penge kunne aldrig falde Kulturministeriets folk ind. Derfor er arkæologernes indstilling til problemet væsentlig; men I Danmark skiller arkæologien sig ud fra andre videnskaber ved, at ufaglærte kan dyrke vores fag som hobby. "Arkæologien i Danmark er den eneste nationale folkelige videnskab", har jeg fået at vide.

Derfor foreslår jeg, at hvis vi, som det også siges, skal "samarbejde" med ufaglærte, så bør vi aftale en bestemt kvotefordeling, som fastlægger, hvor mange ufaglærte der må være i arkæologiske udgravninger i forhold til hvor mange arkæologer. For som det ser ud i dag, med flere ufaglærte end arkæologer, og når konceptet "billigere arbejdskraft" har mere vægt end kvalitet og professionalisme, så har ordet samarbejde ingen betydning. Det kunne være dejligt, hvis man kun brugte arkæologer til at udføre de forskellige arkæologiske arbejder. For arkæologi er en videnskabelig uddannelse, som giver et rigt tal af professionelle - hvoraf en stor del går arbejdsløse.

Arkæologerne i Danmark burde få en fælles holdning til problemet og stille nogle krav til arbejdsforhold og kollegialt samarbejde. Det kræver, at så mange arkæologer som muligt bliver involveret, ellers vil vi i hvert fald være fælles om at betale regningen.